

Bryssel 24.7.2020
SWD(2020) 143 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

ehdotukseen

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI

**asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta tiettyjen kolmansien maiden valuuttojen
vertailuarvoja koskevan poikkeuksen ja tietyt lakkaavat vertailuarvot korvaavien
vertailuarvojen nimeämisen osalta**

{COM(2020) 337 final} - {SEC(2020) 284 final} - {SWD(2020) 142 final}

Tiivistelmä (enintään 2 sivua)
EU:n vertailuarvoasetuksen uudistuksen vaikutusten arviointi
A. Toimenpiteen tarve
Mikä on ongelma ja miksi se on ongelma EU:n tasolla?
Ensinnäkin vaikutustenarvioinnissa arvioidaan seurauksia siitä, että vertailuarvoasetuksessa ei ole sääntelyvaltuuksia, joilla varmistetaan sujuva siirtyminen pois kriittisestä vertailuarvosta (tässä tapauksessa Libor-viitekorosta (London Interbank Offered Rate), jonka odotetaan lakkaavan vuoden 2021 loppuun mennessä). Niiden vanhojen sopimusten, joissa viitataan USD Libor-korkoon sen lakkaamispäivänä, arvon arvioidaan olevan 8–12 biljoonaa Yhdysvaltain dollaria koko maailmassa (valtaosa siitä on pankkien taseissa kaikissa jäsenvaltioissa). Koska viitekorolle ei ole nimetty seuraajaa, riski kyseisten sopimusten muuttumisesta merkityksettömäksi on suuri. Toiseksi vaikutustenarvioinnissa arvioidaan vertailuarvoasetuksen seurauksia niille eurooppalaisille toimijoille, jotka käyttävät valuutan avistakursseja suojautuakseen valuuttakurssien muutoksilta. Koska on odotettavissa, että monet avistakurssit eivät täytä vertailuarvoasetuksen vaatimuksia käytölle EU:ssa, eurooppalaiset pankit eivät enää tarjoa niihin liittyviä suojaussopimuksia eurooppalaisille viejille ja sijoittajille.
Mitä olisi saavutettava?
Ehdotuksen tarkoituksena on ottaa käyttöön i) uudet lakisääteiset valtuudet vertailuarvoasetuksessa, jotta vertailuarvojen sääntelyviranomaiset voivat antaa toimeksiannon julkaista lakkaavalle kriittiselle vertailuarvolle, kuten Libor-korolle, ajallisesti rajattu korvaava korko, jota käytetään voimassa olevissa sopimuksissa; i) kohdennettu vapautus vertailuarvoasetuksen soveltamisesta tietyille avistakursseille.
Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla (toissijaisuusperiaate)?
Pankeilla on kaikissa EU:n jäsenvaltioissa taseissaan sopimuksia, joissa viitataan kriittisiin vertailuarvoihin. Jäsenvaltion tason toiminta edellyttäisi, että kansalliset lainsäätäjät sopivat yhdestä ja yhtenäisestä korvaavasta korosta. Kansallisen tason toiminta ei riittäisi varmistamaan valuuttojen avistakurssien käytön jatkumista, koska kyseisiin korkoihin sovelletaan jo EU:n tasolla annettua asetusta (vertailuarvoasetus).
B. Ratkaisut
Millä vaihtoehtoilla tavoitteet saavutettaisiin? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Jos ei ole, miksi ei?
Kriittisiä vertailuarvoja koskeva paras vaihtoehto on antaa katoavan viitekoron hallinnoijalle valtuudet julkaista ajallisesti rajattu korvaava korko kaikille viittauksille sopimuksissa, jotka erääntyvät lakkaamispäivän jälkeen. Toinen vaihtoehto olisi jättää seuraajakoron määrittäminen markkinoille ja säätää kyseisen koron yksinkertaistetusta hyväksynnästä. Kolmas vaihtoehto olisi vapauttaa kaikki yksityisesti määritetyt seuraajakorot vertailuarvoasetuksen soveltamisesta rajatuksi ajaksi. Neljäs vaihtoehto olisi antaa toimeksiannoksi pysyvän seuraajakoron määrittäminen, jota käytettäisiin sekä vanhoissa että uusissa sopimuksissa. Paras vaihtoehto valuuttojen avistakurssien käytön jatkumisen sallimiseksi on vapauttaa tietyt komission nimeämät rahapoliittiset korot vertailuarvoasetuksen soveltamisesta. Toinen vaihtoehto on myöntää komissiolle valtuudet nimetä kriittiset kolmansien maiden korot (joihin sovelletaan vertailuarvoasetuksen sääntöjä). Kahdessa muussa vaihtoehdossa sallittaisiin tai vapautettaisiin vertailuarvoasetuksen soveltamisesta korkoihin viittaavat johdannaisopimukset, jotka on

tehty valuuttariskiltä suojautumiseksi.
Mitkä ovat sidosryhmien näkemykset? Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?
Eurooppalaiset pankit pelkäävät, että jos asteittain poistuvalla kriittiselle vertailuarvolle ei ole yhtä seuraajakorkoa, sopimuksen vastapuolet lopettavat maksut, esimerkiksi lainoistaan (sopimuksen merkityksettömäksi tuleminen). Pankit pelkäävät, että pahimmassa tapauksessa vastapuolet vain lopettavat sopimuksensa. Vertailuarvon hallinnoijat ovat vastahakoisia julkaisemaan omasta vapaasta tahdostaan seuraajakorkoa asteittain poistuvalla kriittiselle vertailuarvolle. Ne pelkäävät, että ilman lakisääteistä valtuutusta siirtyminen seuraajakorkoon voisi aiheuttaa riita-asioita. Valuuttakurssien eurooppalaiset käyttäjät ovat osoittaneet tukea valuuttojen avistakurssien vapauttamiselle vertailuarvoasetuksen soveltamisesta. Ne kannattavat myös nimeämistä koskevaa toimintamallia.
C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset
Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?
Parhaaksi arvioitu vaihtoehto pystyy parhaiten varmistamaan sopimuksen jatkuvuuden ja välttämään sopimuksen muuttumisen merkityksettömäksi ja varhaisen päättämisen. Ajallisesti rajatulla vanhoihin sopimuksiin sovellettavalla korolla korvataan välittömästi lopetettu Libor-korko, ja sillä on täsmälleen sama kauppanimi. Millään muulla vaihtoehdolla ei korvattaisi automaattisesti kaikkia sopimusten viittauksia Libor-korkoon. Valuutan avistakurssia koskeva paras vaihtoehto puolestaan pystyy varmistamaan parhaiten, että yritykset voivat jatkaa suojautumista valuuttariskiltä ja että sääntelyjärjestelyn tehokkuus ja johdonmukaisuus säilyy.
Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?
Kriittisiä vertailuarvoja koskeva paras vaihtoehto on kustannustehokas, koska toimivaltainen viranomais ottaisi seuraajakoron käyttöön viittaamalla korkoon, joka on koottu Yhdysvaltain keskuspankin julkaiseman riskittömän koron perusteella. Tällaisen kaavaan perustuvan vanhojen sopimusten koron toimitusmaksun odotetaan olevan pieni. Myöskään valuuttojen avistakurssien tapauksessa rahapoliittista korkoa koskevan poikkeuksen valitseminen ei toisi kustannuksia eurooppalaisille yhteisöille, koska niiden ei tarvitsisi hakea lupaa tai tapauskohtaista poikkeusta.
Mitkä ovat pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn kohdistuvat vaikutukset?
Libor-korolla on olennaisen tärkeä asema pk-yritysten rahoituksessa. Libor-koron katoaminen ilman asianmukaista seuraajakorkoa aiheuttaisi oikeudellista epävarmuutta. Pk-yritykset harjoittavat liiketoimintaa myös kolmansissa maissa, ja niiden on suojattava jatkossakin liiketoimintansa eurooppalaisten vastapuolten kanssa. Toimimatta jättäminen olisi erittäin haitallista pk-yrityksille erityisesti, kun covid-19-kriisi jo uhkaa niiden selviytymistä.
Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?
Vaikutusta ei ole. Vanhojen sopimusten korkojen ja muiden kuin EU:n poliittisten korkojen valvontaan ei tarvita paljon resursseja.
Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?

Muutoksilla voitaisiin vastata myös kriittisten vertailuarvojen mahdolliseen lakkaamiseen tulevaisuudessa (esim. Euribor).

Suhteellisuusperiaate?

Suunniteltu toimenpide on välttämätön vähimmäistoimenpide sen varmistamiseksi, että sopimukset ovat vakaita Libor-koron lakkaamisen jälkeen ja että valuuttojen avistakursseja voidaan käyttää. Kaikki vaihtoehdot olisivat monimutkaisempia.

D. Seuranta

Milloin politiikkaa tarkastellaan uudelleen?

Seuraajakorko julkaistaan viideksi vuodeksi. Sen jälkeen sääntelyviranomainen arvioi, ovatko vanhat sopimukset vähentyneet niin paljon, että korko voidaan lakkauttaa. Korkoa koskevaa poikkeusta tarkastellaan uudelleen viiden vuoden välein, kuten vertailuarvoasetuksessa edellytetään. Silloin arvioidaan, soveltuvatko EU:n johdannaissopimukset välineeksi suojautua EU:n yritysten valuuttariskeiltä.